

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO TAURO
RUTKŪNO IR POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS SKYRIAUS**

**IŠVADA
DĖL MARIJAUS KAUKĖNO DALINTŲ MEDICININIŲ APSAUGOS KAUKIŲ**

2020 m. rugsėjo 22 d. Nr. 3-83 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. balandžio 22 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-752(7.9) dėl galimo rinkėjų papirkimo. Pranešime nurodoma, kad „*Utenos savivaldybės tarybos narys, galimas kandidatas į Seimo narius Marijus Kaukėnas, balandžio 17 d. padovanojo 10 000 vnt. medicininių kaukių Utenos rajono bendruomenei*“. Prie pranešimo pridėta nuotrauka iš socialiniame tinklalapyje „Facebook“ Marijaus Kaukėno paskyroje 2020 m. balandžio 17 d. publikuoto įrašo, kuriame pateikiama tokia informacija: „*Šiandien su lauktuvėmis apsilankėme 11 -oje Utenos rajono įstaigų ir organizacijų. UAB Utenos rajono prekyba kaip paramą skyrė 10 000 vnt. vienkartinį medicininių kaukių ne tik ligoninei ir poliklinikai, bet ir įvairiems Utenos rajono socialinės globos, globos namams, Utenos neįgaliųjų organizacijoms, šeimos ir vaikų gerovės, krizių bei specialios mokyklos – daugiafunkciniams centrams. Linkiu, kad šias Utenos krašto įstaigas, jų darbuotojus, gyventojus ir globotinius, Utenos neįgaliuosius vienijančių organizacijų narius aplenktų virusai ir kitos negandos, o dovanų gautos apsaugos priemonės padėtų šiam palinkėjimui išsipildyti.*“

VRK 2020 m. balandžio 27 d. posėdžio metu nuspręsta pirmiau minėtą pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui ir VRK nariui Taurui Rutkūnui.

Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

Paskelbus rinkimų datą, prasideda rinkimų kampanija (2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.), kurios metu įsigalioja draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją balsuoti už

vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, ar turint tikslą kitaip paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais.

VRK 2020 m. gegužės 6 d. išsiuntė Marijui Kaukėnui paklausimą (reg. Nr. 2-378(7.9), 2020 m. gegužės 13 d. – UAB „Utenos prekyba“ paklausimą (reg. Nr. 2-443(7.9).

2020 m. gegužės 7 d. gautas Marijaus Kaukėno atsakymas (reg. Nr. 1-875(7.9), kuriame nurodoma: *„Nėra jokių faktinių aplinkybių, kad galima būtų teigti, jog aš asmeniškai neva dovanojau medicininės kaukes Utenos rajono bendruomenei. <...> mano pranešime Facebook aiškiai parašyta, kad apsilankėme Utenos rajono įstaigose, kurios gavo ne mano, kaip asmens ar politiko paramą, bet UAB „Utenos prekyba“ konkrečiai įvardintą paramą. Nei vienoje vietoje neparašyta, kad aš ką nors būčiau dovanojęs. Aš nedirbu UAB „Utenos prekyba“, nesu akcininkas ar kitaip finansiškai susaistytas su šia įmone. Ši, Utenos rajone, turinti dešimtis parduotuvių įmonė vykdė labdarinę akciją ir pirmiausiai kreipėsi į Utenos rajono savivaldybę dėl medicininių kaukių poreikio įstaigoms. Ir tik vėliau UAB „Utenos prekyba“ vadovai kreipėsi (žodžiu) ir į mane dėl mano, kaip aktyvaus uteniško, savivaldybininko nuomonės apie poreikį ir įstaigas. Visus poreikius ir įstaigas, medicininių kaukių kiekius nusprendė pati įmonė. Aš šių medicininių kaukių pirkime nedalyvavau ir negalėjau dalyvauti, nes jos, mano žiniomis, buvo įmonės įsigytos oficialiai ir taip pat išdalintos kaip parama. Visi šios paramos gavėjai gavo UAB „Utenos prekyba“ paramos sąskaitas, kurias pasirašė kaip paramos iš UAB „Utenos prekyba“ gavėjai. Nei vieniems paramos gavėjams nebuvo sakoma ar rašoma, kad kaip nors, kiek nors prie šios paramos būtų prisidėjęs Marijus Kaukėnas. Prie medicininių kaukių įsigijimo, dalinimo ar šios paramos skyrimo finansiškai neprisidėjau. Neturiu jokios informacijos kiek UAB „Utenos prekyba“ pirko medicininių kaukių, kada jas užsakė, kada jos buvo pristatytos, kiek buvo išdalinta darbuotojams ir kitų įmonės vidinių dalykų. Žinau tik, kad labdarai buvo skirta 10 000 vnt. ir visa ši labdara buvo išdalinta. Ar esu dalyvavęs panašiose labdarinėse akcijose? Visada stengiuosi aktyviai dalyvauti labdarinėse renginiuose ir kitaip padėti Utenos rajono gyventojams. Vietos savivaldos įstatymas mane, kaip išrinktą trečią kadencijai Tarybos narį įpareigoja dirbti su rinkėjais ir padėti jiems visais klausimais, savaime aišku dirbti ir su savivaldybės įstaigomis. Ypač rūpintis tokiu sudėtingu metu tokiais dalykais. Konkrečiai medicininių kaukių akcijoje prieš tai nesu dalyvavęs, nes kaip suprantame tokio poreikio niekada iki šiol nebuvo. Tačiau per tiek metų veiklos su kolegomis esame daugybę kartų vežę labdarą pradedant vaikų namais ir baigiant vienišais senukais. <...> Jokiuose rinkimuose nedalyvauju ir niekur nesu to deklaravęs ar skelbęs. Esu išrinktas į Utenos rajono savivaldybės tarybą, o kiti savivaldos rinkimai bus tik po 3 metų. Niekur neagitavau ir nekviečiau balsuoti už mane. Su šia akcija susijusiuose straipsniuose Utenos apskrities žiniose, pačios UAB „Utenos prekyba“ Facebook pranešimuose ar pvz. Utenos PSPC padėkoje už paramą apie mane,*

kaip asmenį ar politiką nėra užsiminta nei vienu žodžiu. Mano veikla šioje labdaros skyrimo akcijoje daugiausiai apsiribojo patarimu, informacijos gavimu ir pateikimu, įmonės atstovų fotografavimu (įteikiant paramą gavėjams) bei logistine pagalba.“

2020 m. gegužės 14 d. VRK gautas UAB „Utenos prekyba“ atsakymas (reg. Nr. 1-964(7.9), kuriame nurodoma: *„UAB Utenos prekyba iniciatyva buvo skiriama vienkartinių medicininių kaukių parama. UAB Utenos prekyba skyrė 10 000 vnt. medicininių vienkartinių kaukių, kurių vertė 4500 Eur. Prie aptariamų medicininių kaukių įsigijimo prisidėjo tik UAB Utenos prekyba. UAB Utenos prekyba reguliariai nuo pat karantino pradžios užsako ir perka medicinines vienkartinės kaukes dešimtimis tūkstančių vienetų, kadangi medicininėmis vienkartinėmis kaukėmis aprūpiname darbuotojus, taip pat jomis prekiaujame savo prekybos centruose bei parduotuvėse. Atsižvelgdama į Utenos rajono savivaldybės pateiktą rekomendaciją dėl medicininių vienkartinių kaukių trūkumo, taip pat valdybos narių siūlymus, UAB Utenos prekyba valdyba patvirtino paramos medicininėmis vienkartinėmis kaukėmis gavėjų – Utenos krašte veikiančių organizacijų ir įstaigų sąrašą bei skiriamos paramos dydį. UAB Utenos prekyba atstovei direktoriaus patarėjai <...> buvo pavesta organizuoti medicininių kaukių išdalinimą balandžio 17 d. pagal įmonės valdybos nutarimu patvirtintą sąrašą. <...> Visos medicininės vienkartinės kaukės buvo išdalintos nurodytoms įstaigoms. Piliėtis M. Kaukėnas vienas aktyviausių socialinėmis problemomis besirūpinančių Utenos rajono savivaldybės tarybos narių ir Utenos bendruomenės gyventojų, tačiau minėta iniciatyva išimtinai vyko UAB Utenos prekyba vardu ir minėtas asmuo materialiai prie jos neprisidėjo (išskyrus nematerialią pagalbą: nuomonės pateikimą, UAB Utenos prekybos atstovo įamžinimą fotoaparatu, pagalbą logistikoje). UAB Utenos prekyba neturi sąsajų su piliečiu M. Kaukėnu: jis ar jo šeimos nariai nėra įmonės darbuotojai ar įmonės akcininkai. UAB Utenos prekyba nebendradarbiavo ir nesiūlė prisidėti prie iniciatyvos kitoms įmonėms ar fiziniams asmenims, kadangi iniciatyvą vykdė savo vardu. Apie tai, kad tai išimtinai UAB Utenos prekyba iniciatyva, informavo Utenos rajono savivaldybė savo Facebook paskyroje, Utenos apskrities žinių laikraštis, taip pat pati UAB Utenos prekyba savo Facebook paskyroje. UAB Utenos prekyba anksčiau nėra dalyvavusi teikiant medicininių vienkartinių kaukių paramą, kadangi tokia ekstremali situacija Lietuvoje ir pasaulyje pirmą kartą. Kitose socialinėse iniciatyvose UAB Utenos prekyba dalyvauja ir tai daro savo iniciatyva, sąnaudomis ir vardu.“*

Marijus Kaukėnas nėra registruotas kandidatu 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose¹. Pagal tyrimo metu surinktą medžiagą nenustatyta, kad dalijant vienkartinės medicininės kaukes būtų siekta paveikti rinkėjų valią ar skatinta balsuoti už tam tikrą politinės kampanijos dalyvį. Paramos gavėjai buvo informuojami, kad paramos teikėjas yra tik UAB „Utenos prekyba“, kiti fiziniai ar juridiniai asmenys nebuvo minimi. 2020 m. balandžio 17 d. UAB „Utenos

¹ <https://www.vrk.lt/2020-sei/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/1104/rnk1424/kandidatai/SeiKandidataiPilnasSarasas.html>

prekyba“ vykdytoje labdaringoje akcijoje Marijus Kaukėnas dalyvavo kaip savanoris, jis teikė konsultacijas, prisidėjo logistiškai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **siūloma**:

Nepripažinti Marijaus Kaukėno 2020 m. balandžio 17 d. vykdytos labdaringos vienkartinį medicininių kaukių dalijimo akcijos rinkėjų papirkimu.

VRK narys

Tauras Rutkūnas

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Sandra Prokofijovienė